

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget, som er en udbygning og revision af det i folketingsåret 1985-86 af Helle Degn (S) m.fl. fremsatte forslag til lov om nedsættelse af en kommission til bedømmelse af etiske, tekniske og juridiske spørgsmål i forbindelse med anvendelse af moderne medicinsk teknologi (se Folketingstidende 1985-86, tillæg A sp. 2319 og forhandlingerne sp. 3172 og 3155) (L 93), søger at tage højde for de bemærkninger, som er blevet fremsat fra forskellige partiers side under behandlingen af dette lovforslag samt af det i folketingsåret 1985-86 af indenrigsministeren fremsatte forslag til lov om oprettelse af et etisk råd og regulering af visse bio-medicinske forsøg (se Folketingstidende 1985-86, tillæg A sp. 2279 og forhandlingerne sp. 3026 og 3554) (L 91) i det af Folketinget nedsatte ad hoc-udvalg, udvalget vedrørende et etisk råd m.v., og skulle som sådant være egnet til at danne grundlag for et kompromis mellem de forskellige standpunkter.

Kommissionen må sikres størst mulig uafhængighed af den til enhver tid siddende regerings standpunkter, da der er tale om spørgsmål af almen og moralsk karakter, som ikke umiddelbart bør ses i et partipolitisk lys. Derfor er en række af bestemmelserne (især § 2, § 3, § 4 og § 6) opbygget i overensstemmelse med den model, som Folketinget valgte i forbindelse med vedtagelsen af lov om et teknologinævn (lov nr. 272 af 6. juni 1985).

Endvidere er det væsentligt, at den foreslåede kommission får en så alsidig sammensætning som muligt, således at der fra begyndelsen vil være skabt grundlag for en bred folkelig og politisk opbakning bag de forslag, som kommissionen skal fremkomme med.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

I § 1, stk. 2, omtales kommissionens langsigtede arbejdsområde, nemlig en generel styrkelse af patienters og forsøgspersoners retsstilling i lyset af

fremkomsten af nye behandlingsmetoder og den nødvendige samfundsmæssige prioritering mellem forskellige (omkostningskrævende) behandlingstilbud. De i litra a til g omtalte spørgsmål er udtryk for, at forslagsstillerne finder, at disse spørgsmål i første omgang bør vies særlig opmærksomhed på grund af deres påtrængende karakter. Flere af de nævnte spørgsmål forudsætter, at kommissionen koordinerer sin virksomhed med igangværende udredningsarbejder af mere speciel karakter, f.eks. overvejelserne om indførelse af et nyt døds-kriterium i forbindelse med transplantationer og overvejelserne om en patientforsikringsordning.

Litra a betyder bl.a., at kommissionen nærmere skal overveje de betingelser, hvorunder de nævnte forsøg kan foregå, herunder fastlægge regler for straf- og erstatningsansvar for de personer og organer, som tillader og gennemfører forsøgene.

Litra b omfatter bl.a. de regler, som skal gælde for brug af legemsdele, sekreter m.v. (udvundet eller udtaget fra f.eks. fosterhjerter) i patientbehandling.

Litra c angiver et område, hvor kommissionen navnlig bør bidrage til en beskrivelse og offentlig debat om de forsøgs- og behandlingsformer, som endnu ikke er fremkommet, men som med stor sikkerhed kan ventes at fremkomme i de nærmeste år, og som ganske givet vil rejse etiske og juridiske problemer.

Litra d og e tager sigte på indsamling af oplysninger om henholdsvis fødtte og (endnu) ikke fødte individer, herunder spørgsmålet om, hvilke typer oplysninger der overhovedet bør registreres, og på hvilken måde disse oplysninger bør opbevares. Endvidere skal kommissionen overveje regler om brug af fosterdiagnostiske metoder.

Litra f er det område, som hidtil har været mest berørt i den offentlige debat. Her tænkes ikke blot på de problemer, som de såkaldte surrogatmødre og anden brug af stedfortrædende mødre har rejst, men også på de problemer af familie- og arveretlig karakter, som anvendelsen af den moderne reproduktionsteknologi vil rejse inden for en kort år-række.